HAMBOORG.CITY

Bezpłatna platforma dla cudzoziemców w Niemczech

✓ Asystent 24/7 w Twoim języku
✓ Skaner pism urzędowych
✓ Przypomnienia o terminach
✓ Kalkulatory zasiłków

hamboorg.city — jest i będzie ZA DARMO

Odprawy przy wypowiedzeniu — Prawo, wysokość i podatki

Kiedy przysługuje Ci odprawa, jaka może być jej wysokość i jak opodatkowana jest odprawa.

Deutsche Begriffe: Abfindung | Kündigung | Aufhebungsvertrag | Abfindungsanspruch | Sozialplan | Kündigungsschutzklage

Czy istnieje prawo do odprawy?

Nie — w Niemczech zasadniczo **nie istnieje ustawowe prawo** do odprawy przy wypowiedzeniu. Wiele osób tak sądzi, ale to powszechne nieporozumienie.

Mimo to w praktyce wielu pracowników otrzymuje odprawę. Dlaczego?

Kiedy wypłacana jest odprawa?

Sytuacja	Odprawa?
Umowa o rozwiązaniu stosunku pracy	Często — jako zachęta do dobrowolnego odejścia
Pozew o ochronę przed zwolnieniem — ugoda	Bardzo często — pracodawca chce uniknąć ryzyka procesu
§ 1a KSchG — oferta w piśmie wypowiedzenia	Przewidziana ustawą (0,5 pensji miesięcznej/rok)
Plan socjalny	Tak — przy zwolnieniach zbiorowych, negocjowany między radą pracowników a pracodawcą
Umowa zbiorowa	Czasami — niektóre umowy zbiorowe przewidują odprawy
Zwykłe wypowiedzenie (bez pozwu)	Z reguły **nie**

Jaka jest typowa wysokość odprawy?

Reguła praktyczna

Powszechnie stosowany wzór:

> **0,5 pensji brutto miesięcznej × lata zatrudnienia**

Przykład obliczenia

- **Pensja miesięczna:** 4.000 € brutto
- **Staż pracy:** 8 lat
- **Odprawa:** 0,5 × 4.000 € × 8 = **16.000 €**

Od czego zależy wysokość?

Czynnik	Wyższa odprawa	Niższa odprawa
Powód wypowiedzenia	Słabe uzasadnienie	Silny powód (np. kradzież)
Ryzyko procesu	Wypowiedzenie prawdopodobnie nieważne	Wypowiedzenie prawdopodobnie ważne
Wiek	Starszy pracownik (trudno zatrudnialny)	Młody pracownik
Staż pracy	Długi staż	Krótki staż
Wielkość firmy	Duża firma	Mała firma
Branża	Sektor finansowy, motoryzacja	Gastronomia, handel detaliczny

W praktyce odprawy wynoszą zazwyczaj między **0,25 a 1,5 pensji brutto miesięcznej** za rok zatrudnienia — czasami więcej.

Pozew o ochronę przed zwolnieniem — droga do odprawy

Dlaczego pozwać?

Jeśli Twoje wypowiedzenie **mogłoby być niezgodne z prawem** (np. nieprawidłowy dobór do zwolnienia, słabe uzasadnienie), możesz złożyć **pozew o ochronę przed zwolnieniem** do sądu pracy.

Ważny termin: 3 tygodnie!

Muszysz złożyć pozew **w ciągu 3 tygodni** od doręczenia wypowiedzenia — w przeciwnym razie wypowiedzenie jest ważne, nawet jeśli było niezgodne z prawem!

Przebieg postępowania

1. Otrzymanie wypowiedzenia → natychmiast skontaktować się z prawnikiem

2. Złożenie pozwu (w ciągu 3 tygodni)

3. Termin ugody — ok. 2–4 tygodnie po pozwie, sędzia próbuje osiągnąć porozumienie

4. Ugoda — w ok. 60% przypadków strony uzgadniają odprawę

5. Wyrok — jeśli brak ugody: rozprawa (po 3–6 miesiącach)

Koszty

Pozycja	Koszt (przykład: pensja 4.000 €, odprawa 16.000 €)
Honorarium adwokata (I instancja)	ok. 2.000–3.000 €
Koszty sądowe (przy ugodzie)	**0 €** (przy ugodzie bez kosztów sądowych!)
Prawo do pomocy procesowej	Przy niskim dochodzie: **bezpłatnie**
Ubezpieczenie prawne	Pokrywa wszystkie koszty (jeśli zawiera ochronę prawa pracy)

Porada: Ubezpieczenie prawne musi być zawarte **przed** konfliktem!

Odprawa i podatki

Odprawa podlega opodatkowaniu

Odprawa to **normalny dochód** i musi być opodatkowana. Jednak istnieje **zasada piątkowania** (§ 34 EStG), która zmniejsza obciążenie podatkowe.

Zasada piątkowania — jak działała

Odprawa jest traktowana podatkowo, jakbyś ją otrzymywał przez **5 lat**:

1. Twój normalny roczny dochód: **48.000 €**

2. Odprawa: **20.000 €**

3. Bez zasady piątkowania: Podatek od 68.000 € → wyższa stawka

4. Z zasadą piątkowania: Podatek od 48.000 + 4.000 (1/5 odprawy) = 52.000 €, podatek dodatkowy × 5

5. Oszczędności: często wiele tysięcy euro

Od 2025 r.: Zasada piątkowania **nie jest już automatycznie** stosowana przez pracodawcę, ale dopiero w zeznaniu podatkowym. Zaplanuj więc podatek!

Odprawa i ubezpieczenie społeczne

• **Brak składek ubezpieczenia społecznego** na odprawę (brak ubezpieczenia zdrowotnego, emerytalnego, na wypadek bezrobocia)

• **Brak udziału pracodawcy** — odprawa jest zwolniona z ubezpieczenia społecznego

Odprawa i zasiłek dla bezrobotnych

Uniknięcie okresu karencji

Jeśli podpiszesz **umowę o rozwiązaniu stosunku pracy**, urząd pracy zazwyczaj narzuca **okres karencji 12 tygodni** — nie otrzymujesz zasiłku dla bezrobotnych.

Wyjątki: Brak okresu karencji, jeśli:

• **Groziło Ci zwolnienie** (z przyczyn pracodawcy)

• Odprawa **wynosi maksymalnie 0,5 pensji miesięcznej za rok zatrudnienia**

• **Okres wypowiedzenia jest zachowany**

Okres wyczekiwania

Jeśli odprawa jest **bardzo wysoka**, a okres wypowiedzenia **nie został zachowany**, można narzucić **okres wyczekiwania** (prawo do zasiłku przesuwa się w czasie, ale nie jest zmniejszane).

Umowa o rozwiązaniu stosunku pracy — na co zwrócić uwagę?

Przed podpisaniem sprawdź

• [ ] **Wysokość odprawy** — adekwatna? (co najmniej 0,5 pensji za rok)

• [ ] **Zwolnienie od pracy** — czy będziesz opłacany przez resztę czasu?

• [ ] **Świadectwo pracy** — czy przewidziane jest "dobre" lub "bardzo dobre" świadectwo?

- [ ] **Urlop zaległy** — czy zaległy urlop jest wypłacany?
- [ ] **Nadgodziny** — czy zaległe nadgodziny są opłacane?
- [ ] **Zakaz konkurencji** — czy przewidziana jest odszkodowanie?
- [ ] **Termin wypłaty odprawy** — kiedy wypłacana jest odprawa?
- [ ] **Okres karencji** — czy sformułowanie wyklucza okres karencji?

Weź sobie czas!

Nie musisz podpisywać umowy o rozwiązaniu stosunku pracy **natychmiast**. Zabierz ją do domu, poproś **prawnika** o sprawdzenie. Pracodawca musi dać Ci **rozsądny czas** do namysłu.

Porady dla cudzoziemców

1. Znaj termin 3 tygodni — natychmiast skontaktuj się z prawnikiem po otrzymaniu wypowiedzenia

2. Ubezpieczenie prawne — ochrona prawa pracy się opłaca (ok. 15–25 €/miesiąc)

3. Związek zawodowy — jako członek otrzymasz bezpłatną poradę prawną z zakresu prawa pracy

4. Nie podpisuj pospiesznie umowy — zawsze najpierw uzyskaj poradę

5. Sprawdź status pobytu — wypowiedzenie może mieć wpływ na Twój status (pozwolenie na pracę, Niebieska Karta UE)